

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9CdoR/5/2025
Identifikačné číslo spisu:	5422200893
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5422200893.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletého O. H., narodeného XX. M. XXXX, bytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, Námestie slobody 1, dieťa matky F. P., narodenej XX. S. XXXX, I. XXX, zastúpenej spoločnosťou PUKAJ, advokátska kancelária s. r. o., Dolný Kubín, Hviezdoslavovo námestie 1661, IČO: 53 029 623, a otca S.V. H., narodeného XX. Q. XXXX, Č., Č. XXXX, zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Tabačákovou, Dolný Kubín, Hviezdoslavovo nám. 1660/22, za účasti Úradu komisára pre deti, Bratislava-Staré Mesto, Odborárske námestie 3, o návrhu matky a návrhu otca na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. DK-2P/40/2022, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 2. júla 2024 sp. zn. 14CoP/89/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Námestovo (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 8. augusta 2023 č. k. DK-2P/40/2022-382 zmenil rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8P/29/2021 zo 17. marca 2022 vo výroku o úprave styku otca s maloletým O. tak, že otec S. H., narodený XX. Q. XXXX, je oprávnený stretávať sa s maloletým O. H., narodeným XX. M. XXXX, prvé tri mesiace od právoplatnosti rozsudku každý nepárny víkend v kalendárnom mesiaci vždy v sobotu od 10:00 hod. do 16:00 hod. a po uplynutí tohto obdobia každý nepárny víkend v kalendárnom mesiaci vždy v sobotu od 10:00 hod. do nasledujúcej nedele do 17:00 hod., pričom odovzdávanie a preberanie dieťaťa sa bude realizovať pred Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Dolnom Kubíne; matke uložil povinnosť maloleté dieťa na styk s otcom pripraviť a otcovi ho v určenom čase odovzdať (výrok I); vo zvyšnej časti návrh otca zamietol (výrok II); návrh matky na úpravu styku otca s maloletým dieťaťom zamietol (výrok III); rozhodnutie o nároku štátu na náhradu trov konania a o výške náhrady trov konania štátu si vyhradil na samostatné uznesenie (výrok IV); vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V).

1.1. Rozhodol tak s poukazom na ustanovenia § 36 ods. 1, § 24 ods. 4 a § 25 ods. 1 a 2 zákona č.

36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) s odôvodnením, že styk otca s maloletým v neprítomnosti matky a vo väčšom rozsahu je v záujme zdravého osobnostného vývinu dieťaťa a len týmto spôsobom môže dôjsť k prehĺbeniu vzťahu maloletého s otcom tak, aby sa pre dieťa stal otec súčasťou jeho života. Uviedol, že podozrenia matky o sexuálnom zneužití a traume maloletého, tvrdenia o obavách, strachu maloletého z otca a ani nepriaznivý vplyv stretnutí otca s maloletým na jeho fyzický a psychický stav neboli preukázané a ukázali sa ako neopodstatnené. Súd prvej inštancie vychádzajúc zo záverov znaleckého dokazovania (znalecký posudok č. 22/2022 súdneho znalca S.. F. S.) dospel k záveru, že maloletý O. má k otcovi vytvorené pozitívne emočné väzby, vzťah k otcovi nie je negatívny a nie sú prítomné ani závažné bariéry, ktoré by primeraný kontakt maloletého s otcom znemožňovali. Zo znaleckého dokazovania tiež vyplynulo, že maloletý je značne ovplyvniteľný svojou matkou a usiluje sa jej vyhovieť v súvislosti s tým, akým spôsobom bude realizovaný kontakt s jeho otcom. Na základe vyjadrení zamestnankýň Centra pre deti a rodiny Istebné už realizované stretnutia otca so synom prebiehali na pozitívnej úrovni bez potreby ich zásahu. Súd mal za to, že otec prejavil skutočný záujem o prehĺbovanie vzťahu s maloletým.

1.2. Vzhľadom na doteraz realizovaný styk otca s maloletým, ktorý prebiehal len v prítomnosti matky a s prihliadnutím na zistenú citovú závislosť maloletého na matke, ako aj vek maloletého, súd upravil styk maloletého s otcom postupne. Najskôr prvé tri mesiace každý nepárny víkend v kalendárnom mesiaci v sobotu od 10:00 hod. do 16:00 hod. bez prespania, aby si dieťa zvyklo na styk bez matky a následne po uplynutí tohto obdobia každý nepárny víkend v kalendárnom mesiaci v sobotu od 10:00 hod. do nasledujúcej nedele do 17:00 hod. s prespaním, aby maloletý spoznal aj prostredie, v ktorom otec žije a ktoré je vhodné pre styk a aby otec mal možnosť urobiť si so synom dlhší spoločný program. Je predpoklad, že po uplynutí troch mesiacov pravidelného kontaktu s otcom si dieťa zvykne na neprítomnosť matky a získa aj dôveru a bližší citový vzťah k otcovi.

1.3. Pokiaľ otec navrhol, aby sa stretnutia s maloletým uskutočňovali každý nepárny týždeň, a to prvé dva mesiace od piatka od 18:00 hod. do soboty do 18:00 hod. a potom, po uplynutí tejto doby, od piatka od 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod. v každom nepárnom kalendárnom týždni, súd návrh otca v tejto časti ako neprimeraný súčasnému stavu zamietol.

1.4. Návrh matky na zmenu súdneho rozhodnutia - stretávanie sa otca so synom len za jej prítomnosti, zamietol z dôvodu, že takáto forma styku nie je v najlepšom záujme maloletého.

1.5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na základe odvolaní matky aj otca rozsudkom z 2. júla 2024 sp. zn. 14CoP/89/2023 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne (§ 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“, v spojení s § 2 ods. 1 CMP); vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 2 CSP, § 52 CMP).

2.1. Odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za súladné s najlepším záujmom dieťaťa a upravený styk dieťaťa s otcom za primeraný a dostatočný, zohľadňujúci vek dieťaťa, jeho potreby, ako aj vzťah k otcovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie bol v súlade so závermi znaleckého posudku č. 22/2022, ako aj zisteným skutočným stavom. Pokiaľ ide o otázky nezodpovedané znaleckým posudkom, a to absencia posúdenia organických zmien CNS, sebaovládacích mechanizmov otca a prípadnej pedofílie, tieto boli zodpovedané a vyvrátené znaleckým posudkom vypracovaným v trestnom konaní S.. U. (č. l. 362-363 spisu). Zo záverov znaleckého posudku č. 22/2022 nevyplyva, že by otec nemal základné predpoklady postarať sa o maloletého počas realizovanej úpravy styku. Otázka vhodnosti konkrétnej úpravy styku nie je otázkou odbornou, ale je právnym posúdením veci, pričom znalec nemôže navrhovať konkrétnu úpravu práv a povinností rodičov k dieťaťu. Znalecký posudok bol v konaní len jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý mal rovnakú dôkaznú silu ako ostatné, preto ho nebolo možné prioritizovať. Súd prvej inštancie vyhodnotil znalecký posudok správne a v kontexte výsledkov rozsiahleho dokazovania spočívajúceho vo výsluchu účastníkov konania, kolízneho opatrovníka a svedkov-zamestnankýň Centra pre deti a rodiny Istebné.

2.2. K námietkam matky a dôkazom, ktoré predkladala, aby preukázala nevhodnosť styku maloletého s otcom v jej neprítomnosti uviedol, že v konaní bolo preukázané, že stretnutia otca s maloletým v jej

neprítomnosti už prebehli, a to na pozitívnej úrovni. Bolo zistené, že maloletý akceptuje svojho otca, necíti voči nemu strach a obavy, ale ani lásku. Matkou predložená správa K. Q. P. z 24. mája 2023 a názor z nej vyplývajúci o nevhodnosti stretávania sa otca s maloletým v neprítomnosti matky, sa viazali na v tom čase neukončené vyšetrovanie o možnom zneužívaní maloletého otcom. Podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na dĺžku konania, ako aj realizáciu asistovaného styku otca s maloletým, už došlo k vytvoreniu priestoru na nadobudnutie istoty a bezpečia pre maloleté dieťa. Asistovaný styk slúži na obnovu kontaktu maloletého s rodičom za pomoci odborne spôsobilej osoby, k čomu v tomto prípade už bezpochyby došlo.

2.3. Pre úplnosť odvolací súd dodal, že názor 10-ročného dieťaťa, ktoré sa nechce stretávať s otcom, je len jedným z dôkazov, na ktorý súd prihliada, avšak ho vyhodnocuje v kontexte ostatných vykonaných dôkazov. Keďže v konaní bolo zistené, že maloletý je značne ovplyvniteľný matkou, jeho názor nemôže byť zohľadnený ako jediný a rozhodujúci dôkaz, pretože súd musí zisťovať skutočný stav vecí. Ak je dieťa vo výchove rodiča, ktorý svojím prístupom do určitej miery podporuje dieťa v odmietaní druhého rodiča, niet záruky, že dieťa bude vychovávané v zdravom prostredí. Je tak potrebné vytvoriť priestor maloletému dieťaťu, aby spoznalo okrem názorov matky aj názory svojho otca a tak mu dal možnosť vlastnej voľby.

2.4. Aj odvolacie námietky otca vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné. Zo záverov znaleckého posudku č. 22/2022 vyplýva, že maloletý sa stretnutia so svojím otcom v neprítomnosti matky obáva, preto je potrebné narušený vzťah budovať postupne, najskôr bez prespávania maloletého v domácnosti otca tak, aby si maloletý zvykol. Zároveň je potrebné, aby otec upevnil svoje rodičovské zručnosti, upravil svoje správanie, výchovné metódy, vyjadrovanie, ktoré by mohli byť pre maloletého dôvodom na odmietanie stretávania. V prípade, že dôjde k postupnému obnoveniu vzťahu otca s maloletým, môže sa otec opätovne domáhať rozšírenia styku. Uloženie povinnosti matke informovať otca o prekážke, ktorá bráni realizácii styku s maloletým najneskôr do 48 hodín pred termínom, nepovažoval odvolací súd za potrebné, keď z obsahu spisu je zrejmé, že matka otcovi prekážku oznamuje. Uloženie povinnosti matke poskytnúť otcovi náhradné stretnutia s maloletým v prípade vzniku prekážky ich realizovania v čase súdom upraveného styku označil za nevykonateľné, posilňujúce vzájomné nezhody rodičov a kontraproduktívne. Uzavrel, že je aj v záujme matky, aby rešpektovala rozhodnutie súdu, jednak z pohľadu budovania vzťahu otca s maloletým dieťaťom a aj z hľadiska vlastnej ochrany pred dôsledkami bezdôvodného bránenia v styku otca s maloletým.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala matka maloletého (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP.

3.1. Namietala, že oba sudy nižšej inštancie rozhodli svojvoľne, arbitrárne, prekvapujúco a bez opory vo vykonanom dokazovaní, keď viacerí odborníci, znalci a centrá sa v konaní jednoznačne vyjadrili, že styk maloletého s otcom bez prítomnosti matky neodporúčajú. V konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že stretnutia maloletého s otcom v neprítomnosti matky mali zatiaľ na dieťa taký vplyv, aby táto prítomnosť matky nebola potrebná. Sudy nerešpektovali ani vôľu maloletého, ktorý má zo stretávania sa s otcom trauma. Poukázala na zdravotný stav maloletého, ktorý sa podstatne zhoršil, keďže jeho psychická pohoda a komfort boli zásadnou mierou narušené a hrozí, že jeho stav sa stane ohrozujúcim život. Zrušenie styku maloletého s otcom v jej prítomnosti, a to v rozpore s názormi odborníkov a znalca, ktorý takýto styk neodporúčali, malo za následok tlak na maloleté dieťa, na ktorý nie je ešte pripravené. Matka pripojila k dovolaniu správu detského psychiatra S. J. z 31. júla 2024, ktorý konštatoval, že maloletý sa bojí styku s otcom a pre dieťa je v najlepšom záujme jeho bezpečie. Matka uviedla, že nie je vylúčené, že kvôli takému styku si môže dieťa ublížiť tak, ako sa uvádza v pripojenej správe. Rozhodnutia súdov považovala za výslovné v rozpore so záujmom dieťaťa, porušujúce článok 5 Základných zásad Zákona o rodine. Trvala na názore, že je potrebné, aby naďalej prebiehalo asistované stretnutie maloletého s otcom, ktoré by nebolo pre maloleté dieťa až také stresujúce. Mala za to, že konaním súdov došlo aj k zmene rozhodovacej praxe, kedy sudy rozhodujú na základe odborných vyjadrení a znaleckých posudkov. V konaní pritom neexistuje žiaden znalecký posudok alebo odborné vyjadrenie, ktoré by spochybňovalo už známe závery. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3.2. Podaním doručeným najvyššiemu súdu dňa 21. mája 2025 matka s poukazom na § 444 CSP

navrhla odklad vykonateľnosti dovolaní napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu až do rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej. Mala za to, že sú splnené podmienky osobitného zreteľa pre takéto rozhodnutie, a to ohrozenie zdravia maloletej osoby, keďže ďalším núteným výkonom rozhodnutia je tu obava o zdravý a nerušený vývoj maloletého Dominika. K návrhu pripojila správu z ambulancie detskej psychiatrie zo 14. novembra 2024 a úradný záznam zo dňa 27. novembra 2024 spísaný Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín o oznámení skutočností matkou.

4. Otec s podaným dovolaním nesúhlasil. Napadnuté rozhodnutie považoval za vecne správne a v súlade s vykonaným dokazovaním, pričom citoval viaceré závery znaleckého posudku podaného v konaní. Tvrdil, že matka počas celého konania nepreukázala, že by sa zdravotný stav maloletého zhoršil v dôsledku stretávania s ním. Navrhol dovolanie zamietnuť.

5. Kolízny opatrovník sa s napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu stotožnil v plnom rozsahu a uviedol, že je v záujme dieťaťa, aby sa styk otca so synom realizoval v neprítomnosti matky. Z dokazovania vyplynulo, že otec je kompetentný na zabezpečenie riadnej starostlivosti o syna a znaleckým posudkom S.. U. bolo vyvrátené tvrdenie o patologickom násilnom správaní otca a aj prípadná pedofília. Z realizovaných stretnutí otca s maloletým v prítomnosti zamestnancov Centra pre deti a rodiny Istebné bolo zistené, že maloletý bol počas nich uvoľnený a stretnutia prebiehali v pokojnej atmosfére. Zároveň poukázal aj na stanovisko Úradu komisára pre deti z 8. augusta 2023, ktorý sa vyjadril, že otec pre dieťa nepredstavuje nebezpečenstvo a je vhodné, aby sa stretával so synom bez prítomnosti matky.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie matky nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a odvolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, ďalej aj „ústavný súd“, sp. zn. II. ÚS 172/03).

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

9.1. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. V danom prípade dovolateľka uplatnila dovolačný dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odvolaciemu súdu vytýkala, že rozhodol v rozpore s názorom a najlepším záujmom maloletého, neprihliadol na závery znaleckého dokazovania a vyjadrenia odborníkov, rozhodol dokonca v rozpore s nimi, preto považovala rozhodnutie odvolacieho súdu za svojvoľné, arbitrárne, nepredvídateľné a prekvapujúce.

11. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal, či v konaní došlo k dovolateľkou namietanej vade zmätočnosti.

13. Z obsahu dovolacích námietok vyplýva, že matka spochybňuje predovšetkým správnosť zistenia skutočného stavu veci, vyhodnotenie dokazovania súdmi nižších inštancií a z toho plynúce skutkové závery, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie o úprave styku maloletého s otcom v neprítomnosti matky.

14. Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP). Je však viazaný dovolacími dôvodmi a tiež skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 440 a § 442 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP).

15. Je teda zrejmé, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, ani prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie a je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd má len možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd takúto vadu v posudzovanej veci nezistil.

16. Rovnaké námietky ako v dovolaní uplatnila matka už v odvolaní, pričom odvolací súd primerane a zrozumiteľne vysvetlil, prečo sa s nimi nestotožnil a akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazných prostriedkov jednotlivo aj v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP). Z odôvodnení rozhodnutí oboch súdov nižšej inštancie vyplýva, že súdy pri formulovaní svojho záveru o spôsobe úpravy styku maloletého s otcom vychádzali zo záverov znaleckého posudku č. 22/2022 podaného S.. F. S. a vzali do úvahy aj odborné vyjadrenia klinickej psychologičky K.. Q. A. P. a detského psychiatra S.. S. J.Ď.. Mali za to, že ani jeden z týchto dôkazných prostriedkov nepreukázal existenciu závažných prekážok brániacich kontaktu syna s otcom (tvrdená sexuálna deviácia otca bola vylúčená znaleckým posudkom S.. U.). Preukázané nebolo ani to, že by otec nebol spôsobilý postarať sa o maloletého samostatne a napokon súdy prihliadli aj na zistenie, že už realizované stretnutia maloletého s otcom v neprítomnosti matky prebehli bezproblémovo a na pozitívnej úrovni (záznam Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín zo 7. júna 2023 a správa K.. Q. P. z 24. mája 2023, výsluch a vyjadrenia svedkýň - zamestnankýň Centra pre deti a rodiny Istebné). Vyhodnotenie dokazovania súdmi nižších stupňov bolo v súlade so zásadami formálnej logiky, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť nimi zistené.

17. Z obsahu odvolacích, ako aj dovolacích námietok matky je zrejmé, že favorizuje výlučne tie vyjadrenia znalca a ostatných odborníkov, ktoré podporujú jej názor, v snahe dosiahnuť, aby sa stretnutia maloletého s otcom uskutočňovali v jej prítomnosti. Všetko ostatné vyplývajúce z týchto dôkazov, napr. jej vlastný vplyv na maloletého, či odporúčanie znalca umožniť do budúcnosti väčší rozsah styku maloletého s otcom, ako aj z iných dôkazných prostriedkov, napr. pozitívnu odozvu maloletého na otca pri stretnutiach v jej neprítomnosti, odmieta akceptovať. Týmto konaním však jednak zbavuje dieťa schopnosti samostatne rásť, rozvíjať sa, rozhodovať sa slobodne bez nátlaku a strachu z

jej reakcie, súčasne mu tým bez existencie objektívnych dôvodov bráni v jeho práve poznať svojho vlastného rodiča a tráviť s ním čas (čl. 7 ods. 1 Dohovor o právach dieťaťa, čl. 41 ods. 4 Ústavy SR) aspoň v rozsahu určenom súdnym rozhodnutím.

18. Dovolací súd pripomína, že ak sa na úprave výkonu rodičovských práv a povinností nedohodnú rodičia, je to súd, ktorému prislúcha posúdiť, čo je v okolnostiach konkrétnej veci v najlepšom záujme dieťaťa, pričom v tejto súvislosti nie je viazaný predstavami resp. názormi rodičov, dokonca ani názormi samotného dieťaťa, ktoré je síce povinný zohľadniť, avšak ním nie je bezvýhradne viazaný, najmä, ako v prípade posudzovanej veci, keď výsledky dokazovania preukazujú, že názor maloletého je silne formovaný pod vplyvom postojov a názorov matky (porovnaj rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/138/2021, 5Cdo/141/2021, 4CdoR/10/2023, sp. zn. I. ÚS 162/2020). V tejto súvislosti je potrebné uviesť si rozdiel medzi záujmom dieťaťa (jeho názorom) a najlepším záujmom dieťaťa (bližšie sp. zn. IV. ÚS 276/2014). Súd v posudzovanom prípade boli s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania oprávnené korigovať názor maloletého, pričom tento svoj postup aj náležite zdôvodnili (bod 21 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, bod 24 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie).

19. Matka k dovolaniu pripojila správu detského psychiatra S.. S. J. z 31. júla 2024, následne k návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu pripojila ďalšiu správu S.. S. J. zo 14. novembra 2024 a úradný záznam spísaný dňa 27. novembra 2024 Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín o oznámení skutočností matkou týkajúcich sa stretnutia otca s maloletým, ktoré sa uskutočnilo dňa 23. novembra 2024. K tomu dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že obavy maloletého zo stretnutí s otcom tu boli od počiatku konania a obidva sudy nižšej inštancie ich pri svojom rozhodovaní zohľadnili. Tvrdenia matky o ohrození zdravia dieťaťa neboli v priebehu celého konania preukázané. Ak v dovolaní poukazovala na to, že dieťa si môže ublížiť tak, ako sa uvádza v správe detského psychiatra, k tomu dovolací súd uvádza, že možné ublíženie si zo strany dieťaťa je zachytené v správe detského psychiatra S.. S. J. z 31. júla 2024 len ako vyjadrenie matky. V správach S.. J., predložených dovolateľkou, sa neuvádza nič nové, len to, čo už bolo zjavné v priebehu celého konania, teda že maloletý má obavy zo stretnutí s otcom, ktorých dôvody však z lekárskejších správ zrejme nie sú, a že pociť bezpečia je u maloletého nenahraditeľný. Práve preto odvolací súd apeloval vo svojom rozhodnutí na matku maloletého, aby motivovala svoje dieťa k styku s jeho otcom, a súčasne apeloval aj na otca maloletého, aby upevňoval svoje rodičovské zručnosti a upravil svoje správanie k dieťaťu.

20. K námietke matky, že rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo v súlade s najlepším záujmom maloletého, dovolací súd uvádza, že v konaniach vo veciach starostlivosti o maloletých musí ísť predovšetkým o záujem maloletých detí v zmysle článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej len „Dohovor“). Výsledkom týchto konaní by teda nemalo byť vyriešenie „sporu“ medzi účastníkmi konania, ale zabezpečenie výsledku konania, ktorý zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletých. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) opakovane konštatoval, že základným cieľom článku 8 Dohovoru je okrem potreby primárne chrániť jednotlivca pred svojvoľným konaním verejných orgánov, aj zabezpečiť pozitívne povinnosti štátu spojené s efektívnym rešpektovaním rodinného života. Povinnosťou štátnych orgánov je prijať také opatrenia, ktoré umožnia kontakt rodiča s dieťaťom, avšak porozumenie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb predstavuje dôležitý faktor. Článok 8 Dohovoru v žiadnom prípade neoprávňuje rodiča, aby žiadal prijatie takých opatrení, ktoré by poškodzovali zdravie a rozvoj dieťaťa (rozsudok ESLP z 18. júla 2006, Fiala proti Českej republike, ods. 96). Najlepší záujem dieťaťa môže v závislosti na svojej povahe a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča (rozsudky ESLP z 29. júna 2004, Voleský proti Českej republike, ods. 118, a z 18. júla 2016, Pedovič proti Českej republike, ods. 109). Skutočnosť, že rodičia nespokupujú však nezabavuje vnútroštátne orgány povinnosti prijať všetky nevyhnutné a vhodné opatrenia na to, aby boli udržané rodinné putá (rozsudok ESLP z 18. júla 2006, Resová proti Českej republike, ods. 56).

21. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zjavné, že odvolací súd za primárne hľadisko svojho rozhodovania vzal práve kritérium „najlepšieho záujmu maloletého“, pričom ho videl v rozšírení styku maloletého s otcom a v udržiavaní, upevňovaní a rozvíjaní vzťahu maloletého k otcovi. Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd otázku najlepšieho záujmu dieťaťa skúmal v celej jej komplexnosti a

odôvodnenie jeho rozhodnutia je v tomto smere vyčerpávajúce, jasné a zrozumiteľné. Odvolací súd vzal do úvahy aktuálnu životnú situáciu maloletého, jeho postoj k matke i k otcovi, správanie rodičov a všetky osobitosti konkrétnej veci zistené dokazovaním. Z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu niet pochyb o tom, čo viedlo odvolací súd k záveru, že pre maloletého bude v danom čase najlepším práve rozšírenie styku s otcom v neprítomnosti matky postupným spôsobom tak, ako ho vo výroku rozhodnutia upravil súd prvej inštancie. Práve s ohľadom na zabezpečenie najlepšieho záujmu maloletého upravili súdy styk maloletého s otcom v okolnostiach danej veci spôsobom, ktorý má viesť k postupnému rozširovaniu styku maloletého s otcom a poznaniu iného prostredia a názorov tak, aby mal v budúcnosti možnosť voľby a tvorby vlastných názorov vo vzťahu k otcovi. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je možné v žiadnom prípade označiť ako nepredvídateľné či prekvapujúce. Porušenie práva na spravodlivý proces nie je možné vykladať tak, že by sa dovolateľovi garantoval úspech v konaní, či sa zaručovalo právo na rozhodnutie zodpovedajúce jeho predstavám (I. ÚS 50/04).

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie matky v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

23. Dovolateľka uplatnila aj dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, pričom však v dovolaní tieto dovolacie dôvody bližšie nevymedzila, resp. uviedla rovnaké námietky ako pre dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Námietky dovolateľky voči hodnoteniu dôkazov a záverom týkajúcim sa zistenia skutočného stavu veci, ako aj námietky nepredvídateľnosti rozhodnutia súdov a nesprávnosti ich postupu pri nezohľadnení názoru maloletého, nemajú charakter námietok zakladajúcich prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Dovolací súd sa s týmito námietkami vysporiadal vyššie, pri posúdení prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

24. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Aby mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 432 až § 435 CSP.

26. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a), b) alebo c) CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, následne vysvetliť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo v čom bolo rozdielne a súčasne uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

27. Pokiaľ dovolateľ nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie jasne formulovanej právnej otázky, resp. právneho problému (keďže dovolacia otázka nemusí mať povahu opytovacej vety), dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré riešil súd prvej inštancie a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (2Cdo/203/2016, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/14/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/141/2017; pozri tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol. Civilný sporový

poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1382).

28. V danom prípade matka maloletého zastúpená advokátom v dovolaní síce uviedla, že k odklonu došlo pri rozhodovaní súdov nižšieho stupňa v otázke najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, avšak z ďalšieho obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľka svojím dovolaním vyjadrila predovšetkým nespokojnosť s tým, že odvolací súd sa nestotožnil s jej názorom a nepovažoval ho za súladný so záujmami dieťaťa. Ako už dovolací súd uviedol vyššie, prijatý záver odvolacieho súdu, ktorý dovolateľka spochybňuje, bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia jedinečných skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov viedli súd k prijatiu tohto rozhodnutia.

29. Pokiaľ matka v dovolaní namietala odklon od najlepšieho záujmu dieťaťa, aj k tejto námietke sa dovolací súd vyjadril už vyššie (v bodoch 20 a 21 tohto odôvodnenia). Skutočnosť, že matka so záverom odvolacieho súdu a jeho odôvodnením nesúhlasí, nepostačuje sama o sebe k založeniu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP, ktorého podstatou je nesprávne právne posúdenie veci, nie prehodnocovanie skutkových záverov a ich relevantnosti vo vzťahu k právnemu záveru odvolacieho súdu.

30. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie matky nespĺňa zákonom požadované náležitosti v zmysle § 432 až § 435 CSP, podmieňujúce jeho prípustnosť a následné vecné prejednanie dovolania. Preto dovolanie matky v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

31. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP, pretože nezistil existenciu výnimiek podľa § 54 a § 55 CMP.

32. Návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu bol dovolaciemu súdu doručený dňa 21. mája 2025. Vzhľadom k tomu, že dovolací súd bezodkladne rozhodol týmto uznesením vo veci samej tak, že dovolanie odmietol, nebolo už potrebné osobitne skúmať, či boli dané podmienky pre odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. V súlade so svojou ustálenou praxou dovolací súd nevydával samostatné rozhodnutie o nevyhovení návrhu na odklad vykonateľnosti. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považoval za udržateľný aj ústavný súd (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.